9de Jaargang. — N° 20 — Abonnementsprijs: fr. 15,60 per jaar — 60 centimen het nummer — Zaterdag 20 Mei 1939.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

WEEKBLAD VERSCHIJNENDE ELKEN ZATERDAG

AANKONDIGINGEN.
Prijs per regel . . . . . fr. 1,50
Tusschen Allerlei en Provinciale nieuws, volgens overeenkomst.
KLEINE AANKONDIGINGEN:
Van 1 tot 4 regels . . . . fr. 5,00
Elke regel meer . . . . . fr. 0,75

BUREEL & REDACTIE
MUURREIJ 60-62
Rechtermaarwal (Stadsingang)
— TONGEREN —
Postcheck N° 2055. — Telefoon 22.

O. L. Heer Hemelvaart

De oorsprong van het feest van Onzes Heeren Hemelvaart klimt waarschijnlijk op tot aan de eerste dagen des Christendoms. De H. Augustinus en anderen spreken van Onzes Heeren Hemelvaart als van een feest, dat sedert onheugelijke tijden in de Kerk reeds gevierd werd.

Men houdt den eersten Sinksendag voor den verjaardag van de eerste Heilige Mis, die op dien dag zou gedaan geweest zijn door Sint Pieter, den eersten Paus en stadhouder Christi. « Aannemelijkst is het gevoelen van kardinaal Bona », zegt Benedict XIV, « die zegt en voor zeker houdt dat de Apostelen uitstelden van Mis te doen tot Sinksen, wanneer zij door den heiligen Geest Gods doordrongen en vervuld zijn geweest : immers de Oude Wet beefde voege tot aan Sinksendag ; want eerder was de Nieuwe Wet nog niet genoegzaam bekend gemaakt, zoodanig dat, het priesterdom nog niet overgegaan zijnde, de nieuwe priesterlijke offerande nog diende te onderblijven ».

« Dat alle volkeren met handgeklap en blijde jubelzangen den Heer toejuichen ? Alleluia ! zoo klinkt het in de mis. — Alleluia ! De Heer is opgevaren onder het gejuich en bazuingeschal ! De Heer was op Sina den heiligen berg en klom ten hemel en Hij voerde de gevangenen (uit het voorgeborchte) ten hemel mede ! Alleluia ! (Introitus, Graduaal, Offertorium en Communie).

Christus, als de verheerlijkte koning van hemel en aarde, als de overwinnaar van den dood en de hel stijgt zegevierend ten hemel op, als mensch, in de kracht zijner godheid onder de huldiging van de ganische wereld en onder de toejuichingen van het Rijk der Engelen.

Jesus is onttrokken aan de oogen des lichaams, doch wij volgen Hem in den hemel met onze gedachten en begeerten (Collecte) : wij juichen Hem toe met lofliederen, dat Hij gezeten is aan de rechterhand des Vaders, om ons deelachtig te maken aan zijne Goedheid (Praefatie) en ons onze menschheid, die Hij heeft aangenomen, eene plaats in den hemel te bereiden (Secrete en Postcommunie).

Als de eenige ware hoogepriester, is Hij het Heilig der Heiligen ingegaan, om aan den Vader de offerande van zijn Bloed te vertoonen, en gebeden te ontvangen, om den H Geest met zijne gaven over ons uit te storten, en om de zondaars een vrijen toegang te verleenen tot den troon der genade.

De menschelijke natuur van Christus, verheerlijkt en verheven boven de hemelen, is deze middagzon, die niet zal ondergaan en onze menschheid omglanst met de stralen van licht en hoop.

Na de woorden van het H. Evangelie : Hij is opgeklommen ten hemel..., wordt de brandende paaschkaars, zinnebeeld van den verrezen Zeligmaker uitgedoofd en weggeset, om aanschouwelijk te maken dat Christus uit de oogen zijner leerlingen verdwenen is, en opgehouden heeft zichtbaar op aarde te wandelen ».

Vroegertijds verbeeldde men op eene nogmeer aanschouwelijke wijze de Hemelvaart van Christus.

« Gij hebt nog wel in sommige kerken die reeks sterregaten bemerkt in 't gewelf en dan, soms boven den kruisbeuk, soms boven den hoogen koor, een dat veel wijder is dan de andere. Welnu, het christen volk, dat in zijne eenvoudige godvruchtigheid in alles een godsdienstig zinnebeeld zag, en stof vond tot stichting en onderwijs, bekeerde daar den weg naar den hemel. En inderdaad, niet zelden was die openinge overtrokken met eene schijderij die den hemel verbeeldde... Daar was 't dat ze op plechtige wijdagen de oogen plachten te richten, als de H. Kerke de groote geheimenissen uit het leven van den Zeligmaker vierende was, en wier bedeenige zorgde aanschouwelijk te maken voor de oogen harer kinderen. Daar was het dat, op O.H. Hemelvaart, de Verlosser ten hemel klom : een Christusbeeld werd van beneden met eene koorde door de opening getrokken en verdwenen aan 't zicht der gelooviger. Van daar ook zou Hij, tien dagen later, zijnen Vertrooster en Genadegever zenden ».

De Zondag onder de Octava van Onzes Heere Hemelvaart, werd te Rome, gedurende de middeleeuwen, « Rozenzondag » genoemd, omdat men placht de kerken met roze te bestrooien, ter verheerlijking van Christus, die in den bloementijd ten hemel is opgevaren.

• • •

Daar staan ze wuchtelloos te staren
De Apostels, van verbazing stom :
Zij pogen Jezus nog te ontwaren
Die, voor hun oog ten Hemel klom
Een grijzende afgezant des Heeren
Komt eensklaps in hun midden staan
En zegt : « zoo gij Hem hebt zien gaan
« Zoo zal uw Meester wederkeeren ».

Den Vaders woord doet hen gedenken
Hun Jezus alles heeft voorzien :
« De Geest zal u Zijn gaven schenken ;
» Ik maak u gereed een plaats bereid ;
» Der weezen lot zult gij niet dragen ;
» Al ga ik naar des Vaders woon :
» Ik blijf — al zit Ik daar ten troon
» Met u tot aan het eind der dagen.

Juicht, Kristenen, want twee duizend jaren
Zijn sedert over Jezus's Kerk
— Trots hellestormen — heengevaren
En immer staat Zij pal en sterk.
Richt, Kristenen richt op haar uw oogen,
Des Heeren woorden blijven waar :
« In eeuwigheid zal teren Haar
» De macht der Helle niets vermogen ».

Het Huisgezin

Er wordt nog getrouwd !

Inderdaad, er wordt nog getrouwd. Er komt geen werkstaking bij de trouwers, en noch crisis, noch dure tijd kan hen weerhouden.

Als Mijnheer Pastoor 's Zondags van op den preekstoel aankondigt : « Zullen zij begeven tot den huwelijken staat », dan wordt alles doodstil in de kerk, en bij het hooren der namen van de trouwlustige paartjes, kijken de menschen van rijpen leeftijd elkander aan. Ze denken allen hetzelfde : « Die twee ook al ! En nog zoo jong ! »

Er komen geen wiegen !

Ja, er wordt nog altijd getrouwd, en veel jonger dan in grootvaders tijd. Er zijn nochtans op veere na zooveel wiegen niet meer. We krijgen nog genoeg « echtgenooten », maar er komen geen « huisgezinnen » genoeg. Man en vrouw vormen niet genoeg wat men « een gezin » mag noemen. Het gezin begint te bestaan met het eerste kindje, en waar dat achterblijft is het bandje dat man en vrouw samenhoudt, vaak heel broos, dat leert ons de ondervinding. Elk kind brengt zijn draadje mee dat den huwelijksband versterkt ; en 't legt zijn knoopje dat hem steviger vastmaakt.

Het gezin is de cel van het maatschappelijk lichaam ; de samenleving is in werk, geest er gezindheid, de uitbreiding van wat de gezinnen doen en zijn.

In de groote gezinnen.

Welnu, in een groot gezin heerscht doorgaans de geest van werkzaamheid ; de ouders kunnen immers niet zonder vlijt en zuinigheid voorzien in de menigvuldige behoeften van hun talrijk kroost ; de kinderen worden in dien geest opgebracht en groeien er in op tot roeste werkers en zuinige menschen.

Een groot gezin is een leerschool van onderlingen bijstand en hulpvaardigheid : de grooteren moeten de kleineren van jongsaf helpen en zich met hen bemoeien. Zoo leeren zij van in hun prille jeugdaan anderen te denken en niet steeds met hun eigen « ik » alleen bezig te zijn ; zij leeren verdraagzaam zijn jegens elkander en voelen met het vertrouwen van hun ouders ook hun verantwoordelijkheid jegens derden aangroeien. Dat maakt de kinderen in hun groot gezin opgebracht meer en beter gereed voor hun maatschappelijk leven en geeft hen een ernstigeren kijk op de levenswerkelijkheden.

Een groot gezin is een last, dat staat buiten kijf ; maar zie rondom U naar de groote gezinnen van twintig, dertig jaar terug ; tel deze die ten onder gingen ter oorzake van kinderlast, en ge zult kunnen vaststellen dat de groote meerderheid er bovenop is geraakt en dat de vroegerelast oorzaak een hefboom is geworden van welvaart en opgang.

Dat moeten de trouwers van heden voor oogen hebben ; ze mogen dan nog eens nagaan hoe het staat met het huwelijksgeluk bij de zoo menigvuldige kinderloze paren in dezen tijd, en wat de ouders van « het eenig kind » zooal beleven aan hun erfgenaampje.

Gelukkige volkeren die veele groote gezinnen telen, aan hen behoort de toekomst

Noodlottige gevolgen van vrees voor kinderlast.

Vrees van kinderlast heeft menigen van trouwen weerhouden. Die lieden zagen hun eigen zelf te gaarne om zich aan een gezin te wijden. Maar als de schoone jaren in lustig, rustig leventje zijn voorbijgegaan, als de levensrijkheid al veel van die lust en die rust heeft weggenomen, als de nabije oude dag hen zangrijnt met al zijn kleine en groote miseries.... dan komt de spijt om den eenzamen levensavond met, tot eenigen troost, de betaalde hulp van vreemden of de vaak op erfenis beluste zorg van verwanten.

Arme ouders, dit zijn de gevolgen uwer hebzucht, waardoor gij in uwen ouden dag treest en kindersteun moet missen.

Internationale Toestand

Mussolini spreekt.

De internationale toestand wordt vooral beheerscht, door de redevoeringen die beurtelings door de staatslieden worden uitgesproken.

't Is wonderlijk, al de staatslieden drukken hun afkeer uit voor den oorlog, en verklaren zich partijgangers van den vrede. Intusschen worden de bewapeningen voortgezet en blijft de internationale spanning aanhouden.

Verleden week is het de beurt geweest aan Mussolini om eene groote rede uit te spreken. Dit had plaats te Torijn, in aanwezigheid van eene overtallrijke menigte.

Mussolini somde de voordeelen op die het lot der faesisten aan Italie verzekerd had : Abyssinië veroverd, Albanië ingelijfd, aan de zijde van Franco gestreden, het bolchevisme verpletterd, enz.

Verder stelde hij de vraag : gaan wij naar vrede of oorlog ?

Dit is een zeer ernstige vraag, zegde hij, maar na een grondig onderzoek van den toestand antwoord ik, dat er voor het oogenblik geen Europeesche vraagstukken zijn, die zoo teangrijk of scherp zijn, dat zij een Europeesch oorlog kunnen rechtvaardigen, die een algemeene oorlog zou worden.

Er liggen knoopen in de Europeesche politiek, maar die moeten niet noodzakelijk met het zwaard doorgehakt worden

Doelende op Frankrijk, Engeland en Amerika, zegde Mussolini :

Dat de groote demokratiën geen vrede wenschen, blijkt uit het feit dat zij reeds den onbloedigen, namelijk den economischen oorlog begonnen zijn. Zij hopen ons te verzwakken ; maar dit zal hun niet gelukken : men wint geen oorlogen met goud, maar met moed.

Chamberlain aan de beurt.

In het Lagerhuis te Londen, sprak minister Chamberlain eene redevoering uit, om uiting te geven van zijn vredeverlangen.

Hij verklaarde onder andere, dat hij niet beter wenschte dan den bewapeningswedloop stop te zetten en aldus den wensch — of ten minste den officieel uitgedrukten wensch — van Hitler gedeeld.

Maar Hitler heeft reeds meer dan eens zijn woord gebroken tegenover Engeland. Daarom wantrouwen de Engelschen en daarom ook eischt M. Chamberlain bewijzen van goeden wil, en geen woorden meer, zooals te Munchen.

De internationale ontspanning is een feit, zegt men te Londen, maar ze is enkel te danken aan de verachtelijke herlewapening van Frankrijk en Engeland. Zij is vooral het gevolg van den Engelschen militairen dienstplicht en van de offers, die het Engelsche volk voor de nationale behoeften brecht.

Zoo de bewijzen die aan Hitler gevraagd worden, wegblijven, en zoo de ontspanning — of zelfs de vrede — afhangen van de Britsche militaire macht, mag men zeker zijn dat Engeland zijn handelwijze niet zal veranderen.

De vredesactie van den Paus.

Hoe ziet het er uit met de vredesactie van den Paus ? Nu eens wordt er beweerd dat de Paus eene conferentie in het Vatikaan zal bijeenroepen, waarop de staatslieden van Engeland, Frankrijk, Italië, Duitschland, Polen, enz. zouden uitgenodigd worden ; doch 's andendags wordt dit nieuws weer gelogenstraft.

Dan weer wordt er verklaard, dat de Paus eene encyclieke, betreffende den vrede, zou afkondigen : doch dan volgt er weer een logenstraffing.

Aanleiding van een artikel, schrijft het katholieke Italiaansche dagblad « Avenire d'Italia », het volgende :

« Welke is de praktische draagwijze van het Pauselijk initiatief in het voordeel van den vrede ? Geen enkel concreet gegeven laat toe met een volkomen juistheid op deze vraag te antwoorden.

» Een eerste vaststelling die we kunnen maken is dat de stap van den H. Stoel gedaan werd langs den gewonen diplomatieken weg. Dit beteekent natuurlijk niet dat het initiatief de zuivere en eenvoudige uitdrukking is van een vredeswensch, indien het waar is dat het belang die Z. H. den vrede toedraagt, in het kader valt van de normale bedrijvigheid van het Vatikaan.

» In den laatsten tijd hebben de vertegenwoordigers van den Paus stappen gedaan te Londen, Parijs, Berlijn, Warchau en Rome. Het feit dat de Paus een oproep heeft gedaan ten gunste van een vredelievende oplossing der belangrijkste vraagstukken, sluit niet uit dat de H. Vader ook gelijke suggesties naar voren heeft gebracht.

» Een conferentie van vijf, oplossing die door de pers als waarschijnlijk voorstel van den Paus werd voorgesteld, is niet de eenige gebeurlijkheid die onder oogen mag worden genomen : talrijk zijn de mogelijke oplossingen. Nadat dit gezegd is, moet men erkennen dat de moeilijkheden van het oogenblik niet toelaten voorzichtig te hoopen te kesteren. Wat er ook van zij, de uitnodiging en de prachtige suggesties van den H. Vader zullen den vrede hebben gedient, al zij het alleen door het eenige feit dat zij werden gedaan ».

De houding van Engeland tegenover het initiatief van den Paus.

Ondervraagd nopens de voorstellen welke men aan den H. Stoel toeschrijft, heeft M. Butler, onderstaatssecretaris in het Lagerhuis verklaard, dat de Paus geen enkel uitdrukkelijk voorstel heeft gedaan, maar dat hij de vergadering de vooruitzichten kon geven, dat de Britsche regeering niet groote sympathieken maatregel zou verschouwen, welke de H. Vader, als nuttig voor den wereldvrede, zou nemen.

Toen een afgevaardigde hem de vraag stelde of de regeering in voeling was getreden met het Vatikaan, antwoordde de onderstaatssecretaris :

« Wij zouden met belangstelling een mededeeling van den Paus ontvangen, maar totnogtoe heeft hij geen enkele mededeeling gedaan ».

De opleiding der jeugd

In de laatste jaren leeft men zich voorall bekommerd met de jeugd. Het begon met de zeer prille jeugd, met het kind, thans is men niet het voorwerp der bekommernis tot aan de meerderjarigheid gerakt.

Vroeger en nu.

Voor den oorlog groeide de jeugd op en, eenmaal het oogenblik gekomen, ging zij werken. Soms wel wat te vroeg, maar eenmaal zestien jaar, liep bezet geen jongeling werkloos op straat : hij zat, ofwel op de schoolbanken, ofwel hij stond aan den arbeid.

De toestand is thans verkeerd, voor een groot deel door onze eigen schuld. De economie he crisis trof zoowel de ouderen als de jongeren, en in plaats al het mogelijke te doen om ministers te hebben het opkomende gelacht van de straat te bezeilen te maken, is men er op gaan zinnen hen het leven, zonder te arbeiden, zoo aangenaam mogelijk te maken. Arbeid verschaffen aan de jeugd werd niet de zorge, maar wel hen beheeden voor vermaken en inspanning.

En zoo is het gekomen dat wij op dit oogenblik niet jonge menschen zitten, die nog nooit een slag werk geleverd hebben, niet maar het werk getrokken worden, en maar eene zorg kennen : hoe brengen wij den dag het pleziergst door !

Aan wie de schuld ?

Een der groote schuldigen van dit verschijnsel is het Ministerie van Volksgezondheid. Volgens dit Ministerie zijn alle jonge menschen ziek of dreigen het te worden. Zij moeten dan ook zeer voorzichtig behandeld worden.

De economie van het land, de werkelijke volksgezondheid (de zieken) schiedt werken. Het Ministerie daarentegen zegt : sport. De lichte hygiene voor alles. En met de hygiene worden dan bedeeld : volkszwemgelegenheden, ontspanningsparken, vacantiekoorden, sportterreinen, kampeerin, ie gelderberg, enzoomeer. Alles op zichzelf zeer nuttige dingen, dan gaat niets van a, maar dat de jeugd zoo voorgespiegeld worden dat dezelfde jeugd op den duur noodzakelijkwegen den indruk moet krijgen, dat zij maar voor een ding op de wereld is gekomen : om het eigen lichaam en de eigen ontspanning te dienen.

In een zijner laatste redevoeringen in den Senaat betreurde de heer Merlot het dat de Staat om financiele tekortkomingen nog niet verder kon gaan in zijne ontspanningspolitiek. De zieke moet immers voorkomen worden, en het schijnt dat dit noodzakelijk geleerd kan met de hulp van vele millioenen, die de Staat, helaas, niet meer bezit.

Het gaat hier niet langer om ontspanning na arbeid, het gaat om ontspanning zonder meer. Geen werkende jeugd, maar wel eene die zich de eencegens van het leven kan genieten.

Dat die eencegens moeten betaald worden door de bij de wel verken, komt geen oogenblik in den heer Merlot, noch in de leiders van het Ministerie van Volksgezondheid op.

Wij hebben nu al een Hoogere Raad van physieke opleiding, het voornaam bestuur daar nog een Centraal Instituut voor hetzelfde doel bij te voegen. En zoo breidt de olievlek zich maar immer verder uit.

Het groote euvel.

Het groote euvel van dezen tijd is het onbedreide materialisme. De zorg voor het lichaam, paat voor alles, en dat noemt men ijveren voor de Volksgezondheid. Wij vergeten alleen dat gezondheid niet uitsluitend van physieken aard is, en dat de geest, het gemoed daarbij ook nan rol snelen.

De spreuk : alleen in een gezond lichaam huist een gezonde geest, is maar gedeeltelijk waar. Buiten een lichamelijke welvaart bestaat er ook nog eene van den geest : zij is de schoonste en zij wordt totaal verwaarloosd.

Stelig heeft een natuurlijke naar lichaamgezondheid noodig, en een streven in die richting zal steeds iders goedkeuring wegdragen, doch men moet niet overdrijven, zoolis thans gedaan wordt.

Waar het op aankomt.

Waar het vooral op aankomt, is het kweeken eener bruikbare jeugd : eene jeugd bewust, niet alleen van haar rechten, maar ook van haar plichten ; eene jeugd die werkt, met als beloning, de vereischte ontspanning.

Daar ligt de echte volksgezondheid. Geen enkel der opvolgende ministers aan Volksgezondheid vermocht dit tot hiertoe te beseffen ; geen enkele der volgende zal er toe komen. Dat vermag alleen een Regeering, want het vraagstuk belangt alle ministers aan.

De opleiding der moderne jeugd is een der moeilijkste problemas waarvoor men zich tot hiertoe gesteld zag. Het verzeilde in het demokratisch vaarwater. Men ziet er thans de gevolgen van.

Zal het er nog ooit uitkomen ? Men kan slechts hoopen. Maar het ziet er niet naar uit.

Stads- & Provincienieuws

TONGEREN. — De Zevenjarige Heiligdomsvaart. — Op Zondagen 16 en 23 Juli zullen de heilige relieken plechtig worden vertoond. Door een groote schaar priesters zullen deze gewijde gedenkstukken door de versierde straten der stad gedragen worden. Deze Heiligdomsvaart, de eenige in ons land en de roem van de Basiliek van Tongeren, zal worden voorgegaan door een luisterrijke processie van meer dan twee duizend deelnemers.

Deze processie wakkert het leven van O. L. Vrouw wordt uitgeoefend heeft steeds grooten bijval genoten en staat bekend als een van de schoonste van ons land. In 1932 stroomde onder de Teuselsch Poort dat de processie van Tongeren de tweede plaats innee onder de talrijke processies van ons land. Door haar voorzichtigheid, de stichtende houding van de deelnemers, haar zeer keurige verzorging ook van de kleinste details, bevat zij steeds aan den bezoeker. Dit jaar echter is zij nog veel grootscher opgevat. De zeer talrijke groepen in hun rijke verscheidenheid van kleur en kleedij, de zeer verzorgde zang der groepen, zal aan deze processie den aanblik geven van iets majestueusch.

Do processie is niet alleen op grootscher wijze opgevat maar ook werd er een nieuwe omgang bijgewerd. Deze omgang zal plaats hebben op Vrijdag 21 Juli, om 3 u. in den namiddag, nationale feestdag en verlofdag. Dit is voor de onderwijzgestichten dit jaar een eenige gelegenheid om naar de prachtige processie van Tongeren te komen zien.

— De Basiliek van Tongeren heeft een kostbare schat zeer oude reliekie, die gedurende vele eeuwen het voorwerp geweest zijn van een zeer groote vereering. Niets slechts eenvoudige geloovigen maar ook vorsten en kerkelijke hoogwaardigheidsbekleeders kwamen in den loop der eeuwen ter Heiligdomsvaart. Zoo kwam den 13 Juli 1414 de hertogin van Bourgondie het vermaarde heiligdom van Onze Lieve Vrouw bezoeken. Drie eeuwen later kwam haar gemaal Karel de Stoute. In het jaar 1484 werd de Heiligdomsvaart vereerd met het bezoek van Prins-Bisschop Lodewijk van Bourbon, vererend bezoek dat herhaaldelijk door zijn opvolgers werd vernieuwd. Deze Heiligdomsvaart werd echter bij de Franche Omwenteling afgeschaft en het is pas in 1890 bij de Kroning van Maria's genadebeeld dat zij herbegonnen werd tot groote vreugde van de Tongersche bevolking. De volgende Heiligdomsvaarten hadden plaats in 1897, 1904, 1911, 1925 en 1932.

In 1918 had zij niet plaats ter oorzake van den oorlog.

— Fene leugen- en lastercampagne. — Het « Vrije Limburg » kan de eerwedige nederlaag niet verkropen, die het Tongersch kiezerkorps in de maand October toegebracht heeft aan de liberale partij